

Boa zijn is een vak

Van onbekendheid met de term Boa tot het niet voor vol worden aangezien en onbegrip van collega's. Het zijn zaken waar de Buitengewoon Opsporingsambtenaar in zijn of haar werk dagelijks tegenaan loopt. Daarnaast zijn er nog de discussies over taken en bevoegdheden, over de uitstraling en professionalisering; de Boa valt vaak tussen wal en schip. Met het ontstaan van de Politiewet in 1994 werd ook de functie van Boa in het leven geroepen. We zijn een kleine twintig jaar verder. Hoe is het om Buitengewoon Opsporings Ambtenaar te zijn in 2013?

Op deze zonnige zomermorgen rij ik rustig over de binnenwegen van een heel mooi stukje Nederland. Terwijl ik ontspannen door dit lieflijk landschap meander, speelt er een deuntje door m'n hoofd en kan ik soms niet de neiging onderdrukken om met dat deuntje hard - en ontegenzeggelijk vals - mee te zingen ...

*"Oehoe oehoerend hard,
Kwamen zie dooraangescheurd
Oehoe oehoerend hard,
Want zie hadden van de motorcross geheurd
Langzaam ri-jen dat deen zie nooit,
Dat vonden zie toch maar tiedverknood
Bertus op zien Norton, En Tinus op de BSA
Noar de motorcross op het Hengelse Zand,
De hoender en de vrouwe, Die stoven aan de kant
Bertus op zien Norton, En Tinus op de BSA ..."*

De kenners herkennen dit lied direct. Deze megatophit van de Achterhoekse boerenband 'Normaal' heeft inmiddels de status van klassieker bereikt. Ze zingen onder andere over het 'Hengelse Zand' en juist naar die plek ben ik onderweg.

Nou ja, eigenlijk niet specifiek naar die plek, maar naar het circa 5000 inwoners tellende Achterhoekse dorp Hengelo, waarbij 't Zand is gelegen en waarnaar het is vernoemd, of misschien wel andersom ...

Voor mij een thuiswedstrijd, van Winterswijk naar Hengelo Gelderland; dit wordt beslist een zogenaamd gezellig Achterhoekse onderonsje ...

Ik ga op visite bij Agnes Groot Roessink (wil je het nog oostelijker hebben?), voor een interview in onze serie 'Boa zijn is een vak'. En deze keer ook nog eens een primeur, want Agnes is de eerste vrouwelijke boa die in deze reeks wordt geïnterviewd. Ben benieuwd hoe Agnes in haar werk haar 'mannetje' staat, maar ik kan al wel verklappen dat dat wel goed zit!

Afijn, nu toch maar even doorrijden want ik heb er

zin in en ook best wel trek in zo'n heerlijke grote Achterhoekse kom koffie. Nou, zoals verwacht word ik daar niet in teleurgesteld!!

Wie is Agnes Groot Roessink?

"Ik ben Agnes en woon samen met mijn partner Henk en onze vierjarige dochter Anne in het mooie Achterhoekse dorp Hengelo, hoofdplaats van de gemeente Bronckhorst. Ik werk als milieu-inspecteur en boa bij de Omgevingsdienst Veluwe IJssel, oftewel de OVVI. Mijn werkplek bevindt zich in het stadskantoor van de gemeente Apeldoorn. Het werkgebied van de OVVI omvat de gemeenten Apeldoorn, Brummen, Epe en Voorst en het is één van de zeven Gelderse omgevingsdiensten."

Hoe ben je uiteindelijk boa geworden?

"In 1993 ben ik milieukunde gaan studeren aan de Hogeschool IJssel in Deventer en ik ben in 1998 afgestudeerd op het thema natuur- en landschapsbeheer. Ik heb altijd al een voorliefde gehad voor het milieu en met name het 'groene' milieu, dus deze afstudeerrichting lag min of meer voor de hand. Tijdens mijn studie liep ik stage bij het Regionaal Bureau Milieuzaken van de politieregio Utrecht. Hier ontmoette ik Willem van Dijk. Door hem kreeg ik vergaande interesse in de milieuhandhaving en dan met name in het strafrechtelijke deel. Ik ben hem nog steeds dankbaar voor wat ik van hem geleerd heb. Zijn passie voor het 'groene' milieu was heel groot en hij kon prachtige verhalen vertellen over zijn tijd bij de "veldpolitie".

Willem van Dijk was mijn stagebegeleider en hij heeft me ook in aanraking gebracht met PDM. Ik verslond alle oude nummers van het blad en kon niet wachten op het uitkomen van de nieuwste nummers. Behalve voor de politiemannen en -vrouwen

Agnes Groot Roessink.
(foto: D. Nijhof)

die zich met milieuregelgeving bezighouden, is dit blad eigenlijk een aanrader voor alle boa's en toezichthouders in Nederland.

Zoals gezegd studeerde ik in 1998 af en mijn afstudeeropdracht had als doel om specifieke planten, (naast planten die middels de Rode lijst een beschermde status hadden), voor de provincie Utrecht in kaart te brengen en te proberen deze effectief te beschermen. Uiteindelijk is het me gelukt om via de provinciale verordening van de provincie Utrecht twintig bijzondere plantensoorten op die lijst te krijgen en dus een beschermde status te geven.

Weet je wat nu zo leuk is? In een nieuwbouwwijk in Vleuten zijn nu twintig straten vernoemd naar die twintig plantensoorten die nu extra beschermd zijn. Na mijn studie werd ik in 1998 gebeld door de gemeente Apeldoorn. Dit naar aanleiding van een eerder door mij aan de gemeente Apeldoorn gestuurde sollicitatiebrief die blijkbaar in de één of andere map was blijven hangen. Tijdens een zoektocht naar een nieuwe medewerker die nodig was om in de gemeente alle ondergrondse tanks in beeld te brengen, bij zowel particulieren als bedrijven, kwamen ze die brief kennelijk weer tegen. Velen van ons kennen dat landelijke project nog wel onder de naam: 'Actie tankslag'. Zo ben ik toen in Apeldoorn aan de slag gegaan en uiteindelijk ook nooit meer weggegaan. Tenminste als je de overstap naar de omgevingsdienst even buiten beschouwing laat. Vanwege m'n interesse in de strafrechtelijke milieuhandhaving ben ik toen zelf gestart met een boa-opleiding, in de hoop daar in de toekomst nog eens gebruik van te kunnen maken.

En net als het telefoontje van de gemeente Apeldoorn met de vraag of ik nog werk zocht, ontstond na het behalen van mijn boa-examen binnen de gemeente Apeldoorn zowaar een vacature van senior milieuopsporingsambtenaar. Ik werd aangenomen en kon gelijk instromen omdat ik m'n boa-getuigschrift al in bezit had. Tot 2011 bestond mijn taak voor de volle honderd procent uit boa-werkzaamheden. Een enkele keer werd ik ook ingezet als toezichthouder, maar dat was incidenteel."

De Omgevingsdienst Veluwe IJssel

"In 2011 begonnen we met een zogenaamde proeftuin, vooruitlopend op de vorming van de omgevingsdienst. Ik participeerde daarin namens de gemeente Apeldoorn samen met nog een aantal Apeldoornse collega's en collega's van de gemeenten Brummen, Epe en Voorst. Vanaf dat moment kreeg ik een dubbelfunctie, ofwel toezichthouder/milieu-inspecteur en boa. Ik vond en vind nog steeds dat zo'n dubbelfunctie het meest ideale is. Door de extra handhavingsmiddelen die je ter beschikking staan, kun je veel adequater optreden en maatwerk leveren. Ik heb in de beginperiode een samenwerkingsovereenkomst opgesteld zodat we als boa's, (nog in dienst van de gemeenten waar we vandaan kwamen), in de proeftuinperiode in elkaars gebied strafrechtelijk konden optreden. In 2013 ging de Omgevingsdienst Veluwe IJssel officieel van start. Precies op m'n veertigste verjaardag kreeg ik ontslag bij de gemeente Apeldoorn en werd ik aangenomen bij de OVJ. Ze zeggen wel eens dat je voor je veertigste eigenlijk van baan moet verwisselen. Nou dat is me dan toch op de valreep nog gelukt ...!"

Hoe loopt het nu bij de OVJ?

"Zoals gezegd zijn we in 2013 gestart met de OVJ. Ik heb tijdens de proeftuinperiode de knop al omgezet dat ik niet meer in dienst was van de gemeente Apeldoorn. Ik zag de oprichting van de OVJ als een nieuwe uitdaging met veel kansen. Ik merkte wel dat sommige collega's daar veel moeite mee hadden. Tenslotte heeft er toch een behoorlijke cultuuromslag plaatsgevonden. Inmiddels zijn we al aardig gesetteld en zijn we nu druk met het schrijven van diverse bedrijfs(werk) processen en het opstellen van allerhande procedures.

Om de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (de VTH-taken) door gemeenten en provincies in het omgevingsrecht te

*Ik heb altijd al een voorliefde gehad voor het milieu en met name het 'groene' milieu.
(foto: A. Groot Roessink)*

*Velen van ons kennen dat landelijke project nog wel onder de naam: 'Actie tankslag'.
(foto: A. Groot Roessink)*

professionaliseren en de kwaliteit in de organisatie te borgen, is een set kwaliteitscriteria ontwikkeld en vastgesteld. De criteria gaan over het proces, de inhoud en de kritieke massa. Eind 2009 was de eerste set kwaliteitscriteria (versie 2.0) beschikbaar. Inmiddels is deze verder aangepast tot de huidige kwaliteitscriteria 2.1. Het voldoen aan de criteria zorgt ervoor dat het bevoegd gezag in staat is om de gewenste kwaliteit en continuïteit te leveren. Niet alleen vanuit OVJ, maar ook vanuit andere omgevingsdiensten heerst echter op de werkvloer de angst dat de kwantiteit nu boven kwaliteit gaat staan. De druk vanuit de voormalige gemeenten wordt namelijk dusdanig opgevoerd dat alleen het aantal milieucontroles belangrijk lijkt te zijn. Hoe meer milieucontroles hoe beter. En hoe gaat dit de komende jaren verder? Wordt de druk groter, hogere aantallen in minder tijd??

Op dit moment zijn alle omgevingsdiensten druk bezig om te kunnen voldoen aan de kwaliteitscriteria 2.1. Voor een boa betekent dit bijvoorbeeld dat per omgevingsdienst minimaal drie boa's een derde deel van hun takenpakket besteden aan strafrechtelijke handhaving. Dit gaan veel omgevingsdiensten niet redden. Ik ben van mening dat er nu vooral hard gewerkt wordt om maar te kunnen voldoen aan de 2.1 variant. Maar moet dit koste wat kost gehaald worden, met grote kans dat daardoor de kwaliteit achteruit gaat en zal er uiteindelijk ook niet een 2.2 versie komen??

Ik heb vanuit OVJ het strafrechtelijke werkproces beschreven en dit is inmiddels vastgesteld. De Omgevingsdienst Noord Veluwe (ODNV) gaat hier nu als eerste ook gebruik van maken en we gaan proberen het Gelderland-breed in te zetten. Hoe

De druk vanuit de voormalige gemeenten wordt namelijk dusdanig opgevoerd dat alleen het aantal milieucontroles belangrijk lijkt te zijn. (foto: A. Groot Roessink)

goed zou het zijn dat alle boa's in Gelderland op eenzelfde wijze het werk uitvoeren. Binnen de OVJ zijn binnen het team handhaving, dat uit 21 mensen bestaat, zes boa's werkzaam - drie vrouwen en drie mannen, een perfecte verdeling. Ik denk dat binnen de OVJ de meeste boa's werkzaam zijn, misschien zelfs wel van alle omgevingsdiensten in Nederland."

Waaruit bestaat je dagelijks werk?

"Mijn functie als toezichthouder is het controleren van de milieuvoorschriften van bedrijven, ofwel het grijze milieu. Mijn boa-taak richt zich binnen de OVJ op het grijze en groene kleurspoor. Aangezien er nog veel geregeld moet worden ten aanzien van werkprocessen e.d., zit ik op dit moment veel binnen terwijl mijn werk juist buiten ligt. Beetje ambivalent, want ik vind het kunnen leveren van een bijdrage aan de wijze waarop we in de toekomst als OVJ gaan werken ook heel interessant."

In het bosgebied was een paardenstal gebouwd. (foto: A. Groot Roessink)

Hoe is het gesteld met de samenwerking met de politie?

"Er is een soort van samenwerkingsverband opgesteld met politie en justitie, maar daar merk je op de werkvloer weinig van. Zo was ik bijvoorbeeld een tijdje geleden bezig met een melding over het kappen van bomen in een bosgebied. Ter plaatse bleek er veel meer aan de hand te zijn dan alleen het kappen van bomen. In het bosgebied was een paardenstal gebouwd, inclusief aanleg van elektriciteit en water. Er vond opslag van mest en hooi plaats en er was sprake van opslag van allerlei machines. De verdachte was door ons al gehoord toen we plots een telefoontje kregen van de politie dat ze "onze" verdachte aan het horen waren inzake deze overtredingen. Niet handig. Na een korte uitleg begrepen ze wat er aan de hand was en konden wij doorgaan met ons onderzoek. Dat is ook de reden geweest dat ik contact heb gezocht met collega's van het Regionaal Milieuteam van de politie. We hebben nu onderlinge

afspraken gemaakt om elkaar te informeren met welke zaken we bezig zijn. En dat werkt goed."

Hoe belangrijk is het netwerk voor jou?

"Een goed netwerk is ontzettend belangrijk voor de uitvoering van mijn werk. Als je geen netwerk hebt kun je het als handhaver nog erg moeilijk krijgen. Aan de Vereniging PDM lever ik een bijdrage als lid van het Kennisplatform (voorheen werkgroep regelgeving). Het doel van het Kennisplatform is om als vereniging gesprekspartner te zijn van degenen die betrokken zijn bij het wetgevingsproces betreffende het toezicht en de handhaving van de milieuregelgeving. Daarnaast vertalen we behoeften en signalen van de doelgroepen van de vereniging naar kennisproducten (workshops, publicaties e.d.) en stimuleren we het brengen en halen van kennis door alle leden (oud helpt jong en omgekeerd).

Ook ben ik betrokken bij het werk van de door Gerrit Hobbelink opgerichte Stichting Groennetwerk. Dit is een samenwerkingsverband tussen de groene en grijze boa's en andere partners, zoals de politie en de Marechaussee. De boa's zijn in dienst van o.a. de omgevingsdiensten, de provincie en natuurterrein-beherende instanties. Binnen de Stichting hebben we drie verschillende netwerken (Noord Veluwe, Apeldoorn en de Achterhoek) en voeren we regelmatig samen projecten en controles uit. Binnen Groennetwerk merken we de laatste jaren de terugloop van met name groene boa's. Eén van de oorzaken betreft de hoge opleidingskosten en eisen voor de milieu-boa's. Met ingang van 2010 moeten alle boa's de zogeheten Permanente Her- en Bijscholing met goed gevolg afleggen. Vier jaar lang moeten we elk jaar een module volgen met daarbij een examen. Na deze vier jaar kunnen we een verlenging aanvragen. Voor veel werkgevers zijn de daaraan verbonden kosten aanleiding geweest te stoppen met hun boa's. Het gaat dan met name om particuliere grondeigenaren die boa's in dienst hadden.

Voor het groene kleurspoor zijn we vanuit OVJ bezig met het schrijven van een projectvoorstel om ons als boa's te profileren en aan te geven wat wij voor de gemeenten kunnen betekenen op het groene vlak. Naast deze profilering willen we ook in kaart brengen dat in de loop der jaren in veel natuurgebieden geen, of nauwelijks toezicht meer plaatsvindt, ofwel dat er steeds meer witte plekken op de kaart komen. Ik hoop alleen dat we niet te erg gaan schrikken straks....."

Overtredingen tankstation

"Een tijdje geleden kreeg ik van mijn collega (toezichthouder) de vraag als boa mee te gaan naar een tankstation waar een aantal overtredingen

was geconstateerd en hier proces-verbaal voor op te maken. Bij dit tankstation was een kortsluiting geweest en men had als noodoplossing twee lantaarnpalen met een verlengsnoer aan elkaar gekoppeld. Dit verlengsnoer liep vlak langs het vulpunt van de LPG tank. Een gevaarlijke situatie die ook direct opgelost moest worden.

Ook had men bij het tankstation een grote opslag van ruitenvloeistof staan. Deze viel onder de ADR klasse 3, ofwel er zijn voorschriften verbonden aan de opslag van deze stoffen.

Als boa heb ik aangegeven dat de opslag van ruitenvloeistof per direct moest worden teruggebracht naar een bepaalde hoeveelheid en dat de rest moest worden afgevoerd naar de leverancier. Tijdens een hercontrole bleek echter dat de ruitenvloeistof niet was afgevoerd naar de leverancier, maar dat het naar een ander tankstation was afgevoerd. Dus het probleem was van het ene naar het andere tankstation (en naar een andere omgevingsdienst) verplaatst.

We hebben onze collega's van de betreffend omgevingsdienst op de hoogte gebracht en deze hebben gelijk een controle uitgevoerd. Er is tevens direct actie ondernomen in de vorm van een last onder dwangsom en een proces-verbaal. Ook hier blijkt maar weer dat het hebben en onderhouden van een netwerk belangrijk is. In het proces-verbaal dat

We willen ook in kaart brengen dat in de loop der jaren in veel natuurgebieden geen, of nauwelijks toezicht meer plaatsvindt.

*Men had als noodoplossing twee lantaarnpalen met een verlengsnoer aan elkaar gekoppeld.
(foto: A. Groot Roessink)*

